



SVAR IGÅR

Redaktör: Lars Rombo

Nr 158, 2012-05-07

Kära läsare!

Dags igen för Svar Igår att göra en pudel:

I förra numret fanns en kvinna som var immunsupprimerad och skulle åka till Thailand. En uppmärksam läsare anmärker att gammaglobulin i ett sådant läge både ger skydd mot hepatit A och mässling. Svar Igår håller med.

Från GSK nås Svar Igår av ett meddelande om att den övre tidsgränsen i FASS på en månad för användning av Malarone är på väg bort. Sannolikt klubbas detta i sommar. Svar Igår är belåten – vi har ju rekommenderat Malarone oavsett tid sedan länge.

Nu vet väl alla att högkostnadskyddet för malariaproylax togs bort den 1 april i år? Således betydligt dyrare att skriva ut profylax för längre perioder.

Dagens barncitat: "En psykolog är en galen man som slår tanter" /Emelie 6 år.

Fråga: En patient 30 år med ulcerös kolit har tagit Dukoral en dos, men har bara 5 dagar på sig innan dos två. Hur skulle du rekommendera honom? Kan han ta en dos till på dag 5? Vad händer om han gör det? Effekten?

Svar: Man gör som Kajsa Warg = gör så gott man kan och tar vad man har. Det är inte farligt och lite bättre skydd än med en dos blir det väl.

Fråga: Jag fick frågan av mina skolsköterskor igår om bästa intervallet mellan MPR I och II. Det gäller en flicka som inte blev vaccinerad vid 18 mån och nu kommer till förskoleklass där man ger MPR II. Nu undrar sköterskan som ju kommer att följa barnet en tid vad som är bästa intervallet? Vet att det ska gå minst en månad men vad är bäst?? Kan man svara på det??

Svar: Satsar man på skydd initialt så är 2 mån OK. Vill man ha bättre långvarigt skydd ges en dos till efter cirka 5 år.

Fråga: Jag hörde att vi fått lite konkreta riktlinjer för hur långt det max bör ha gått mellan rabiesdoser. Som jag förstår ej mer än 1 månad mellan dos 1 och 2, och ej mer än 3 månader mellan dos 2 och 3. Nu har jag en fråga som spinner vidare lite på det. Om pat fått 2 doser rabiesvaccin med korrekt intervall år 2008, men aldrig fått den tredje, ska vi börja om helt, eller går man halvvägs, och räknar de två som "en dos" och sedan ger man dos 2 och 3 nu år 2012?

Svar: Just rabies är så svårt eftersom sjukdomen är så allvarlig. Mina rekommendationer är ett skott från höften där man känner sig trygg i att det "måste" fungera. Ett sätt att lösa ditt problem nu är att ge dos 3 och mäta titrar efter en månad eller också gör man som du föreslår = går halvvägs.

Fråga: De som vistas t ex 6-8 mån på uppdrag där Dukoral rekommenderas, borde inte de få med sig en boosterdos att ta under vistelsen? Eller är det överdrivet? (Jag tänkte avseende ETEC).

Svar: Det är överdrivet - naturlig booster räcker.

Fråga: Visst säger man väl fortfarande att en femte vaccination mot polio behövs om man är född före 1959?

Svar: Vi har släppt detta. Det var årsgrupperna 1948-59 som var aktuella eftersom vaccinet för dessa åldersgrupper inte var lika potent men det har räckt bra i alla fall.

Fråga: Har en man född 1955 som är född och uppvuxen i Libanon. Jag ska vaccinera honom mot hepatit B, och då kommer frågan upp om att ev. förstärka grundskyddet också. Han har ingen aning om vilka vaccinationer han har fått som liten. Har ingen anhörig som han kan fråga och har heller inget vaccinationskort sedan den tiden. Ska jag utgå från att han är ovaccinerad och

påbörja grundvaccination för stelkramp/difteri/ polio? Eller hur gör jag?

Svar: Vi har grundregeln att börja om från början när man har fyllt 50 år och kommer från ett sådant land.

Fråga: En kvinna född 1946 fick Pneumovacc dos 1 år 2004. Direkt efter vaccinationen fick hon en stor svullnad vid insticksstället som finns kvar än i dag. Den ser ut som ett lipom, cirka 7 x 10 cm stort. Dessutom har den sakteligen vandrat från insticksstället och bakåt på armen. Hon kan inte erinra sig om det blev någon rodnad vid denna svullnad, bara att hon mådde fysiskt dåligt och kände sig obehaglig till mods direkt efter vaccinationen och ville lämna vårdcentralen på studs. Vad tror du? Vågar jag ge dos 2 i den andra armen? Ska jag ge Prevenar 13 i stället?

Svar: Jag ger bara en dos med polysackaridvaccin, bland annat på grund av risken för hyporespons. Helt OK att ge en dos konjugatvaccin (Prevenar 13).

Fråga: Skall pat revaccineras mer än 1 gång? Aktuell pat född 1941 med pneumonier x flera samt en kyfoskolios. Blivit vaccinerad 1 gång på -90-talet mot pneumokockinfektion samt ytterligare 1 gång 2003. Skall denna pat vaccineras ytterligare? Finns det någon patientgrupp som skall vaccineras mer än 2 gånger?

Svar: Helt OK att ge honom Prevenar 13 men inga fler doser med polysackaridvaccin. Vi har länge vacklat i inställningen till hur många doser av polysackaridvaccin som kan ges men så vitt jag vet är det ingen som idag rekommenderar mer än 2 doser och allt fler (inklusive Svar Igår) nöjer sig med en enda dos. Behövs fler föredras konjugatvaccinet.

Fråga: Man född -90 ska resa till Peru och Colombia i en månad för att bl a gå på Inkaleden. Resan ej färdigplanerad än men reser som backpacker. Har reumatisk sjukdom och står på Metotrexate. Hur gör man med gula febern? Oklart om han kommer att vistas i områden med gula febern. Vaccination eller certifikat? Har tagit Gula febern tidigare för cirka 10 år sedan. (Vi kollar ju om det fortfarande är giltigt förstås). Planerat att ge honom gamma eftersom

han säger att han ej tagit hepatit A tidigare - vi kollar upp det - det låter osannolikt då han rest en hel del. Gula febern är den svåra frågan i sammanhanget - tacksam för klargörande.

Svar: Ge GF-intyg och gammaglobulin - hepatit A-vaccin fungerar inte säkert bra när man tar metotrexat. (Svar Igår deltar i en studie där vi försöker stärka skydd mot hepatit A i denna resenärsgrupp genom att antingen ge dubbel dos dag 1 eller en extrados dag 30, men resultaten dröjer flera år).

Fråga: Har en kille som ofta arbetar utomlands, mest i Afrika. Träffade honom första gången idag. Fick Mencevax 2004 och 2007. Det var tre år mellan dessa doser. Har gått 5 år efter dos 2. Ska jag ge en ytterligare booster med menveo?

Svar: Låter bra (Svar Igår gav ett lakoniskt svar - närmast med tanke på att en dos med konjugatvaccinet Menveo inte kunde skada även om skyddseffekten efter två doser polysackaridvaccin och åtföljande hyporespons är okänd).

Svar på månadens fall:

"Har en kund, 54 år, som ska till Sydamerika, Brasilien, Amazonas, Peru under en 15-dagars period. Hon äter kortisontabl. sedan 1½ år tillbaka för en Polymyalgia reum från 20 mg ned till cirka 3 mg i dag. Övrig medicinering är Levaxin. Vad tänker man om GF-vaccinering?"

Svar: Så låg dos kortison (prednisolon?) är inget hinder för att ge vaccin mot gula febern.

Månadens fall:

Vad gäller angående vaccination mot mässling om pat är fullvaccinerad i uppväxten för detta. Krävs en boosterdos och i så fall hur stor dos?